

Sportparticipatie op Curaçao 2016

Resultaten van het Participatieonderzoek 2016

Sportparticipatie op Curaçao 2016

Nicole T. Wever, MSc.

Centraal Bureau voor de Statistiek Curaçao

Adres: WTC-Building, Piscaderabay z/n

Phone: (599-9) 839-2300

Email: info@cbs.cw

Website: www.cbs.cw

Facebook: www.facebook.cw/cbscur

Copyright

© Willemstad, Central Bureau of Statistics, 2017

De inhoud van deze publicatie kan worden geciteerd, mits de bron nauwkeurig en duidelijk wordt vermeld

ISBN: 978-99904-5-075-0

Voorwoord

Voor u ligt de publicatie van “Sportparticipatie op Curaçao 2016” die gebaseerd is op data uit het Participatieonderzoek dat door het Centrale Bureau voor de Statistiek (CBS) Curaçao in 2016 is uitgevoerd. In dit onderzoek is getracht om inzicht te krijgen in de mate van participatie van de bevolking van Curaçao op sportief en cultureel gebied. Er is door het CBS een behoefte geconstateerd binnen de sportsector naar geactualiseerde cijfers over de sportparticipatie van de Curaçaose bevolking.

Om tot het huidige meetinstrument te komen zijn zowel lokale als internationale onderzoeken naar sportparticipatie bestudeerd en hebben gesprekken plaatsgevonden met belangrijke actoren uit de sportsector om het instrument toe te spitsen op de lokale behoefte. Om in de toekomst aan deze behoefte te blijven voldoen is het van belang om dit onderzoek binnen enkele jaren te herhalen.

Drs. S. de Boer
Directeur CBS

Dankwoord

Allereerst zou de projectleider van dit onderzoek de collega's van het CBS willen bedanken voor hun bijdrage en ondersteuning aan het Participatieonderzoek.

Uit de afdeling veldwerk, hoofd veldwerk (Lizmari Fecunda-Manuela), de coördinator van het onderzoek (Gwendolyn Sparen), de codeurs (Ruthmila Eisden en Filomena Valks), en de 44 enquêteurs voor het uitvoeren van het onderzoek.

Voor het waarborgen van de data kwaliteit gaat een dank uit naar de medewerkers van de afdeling automatisering en afdeling methodologie. Aan Lysandra de Meza voor het programmeren van de vragenlijst voor tabletgebruik en voor alle additionele ondersteuning, aan Gregory Lai voor het controleren en updaten van de tablets en voor het dienen als ICT helpdesk voor de enquêteurs en aan Leander Kuijvenhoven voor het uitvoeren van de steekproeftrekking en de ophoging van het data bestand.

Alle collega's uit het CBS die via overleggen een bijdrage aan het onderzoek hebben geleverd. Voornamelijk aan waarnemend hoofd SDS (Ellen Maduro) en hoofd Publicatie en Inlichtingen (Harely Martina).

Als laatste, maar zeker niet als minste gaat een dank uit naar FDDK en Ministerie OWCS, die een bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek in de vorm van stakeholder.

Samenvatting

Sportbeoefening heeft verschillende positieve effecten zowel voor het individu als voor de samenleving. Sport heeft een belangrijke rol in de preventieve gezondheidszorg, in het bevorderen van sociale integratie en voor de algemene leefbaarheid van de samenleving. In dit onderzoek is gekeken naar verschillende vormen van sportparticipatie. Hetzij het meedoen aan sportactiviteiten op actieve, passieve of ondersteunende wijze.

Voor dit onderzoek werd gebruik gemaakt van een aselechte steekproef onder huishoudens van Curaçao. In totaal hebben 3361 respondenten meegedaan aan het onderzoek. Om een beter beeld te krijgen van over demografische groepen is de mate van sportparticipatie uitgesplitst naar leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. Er is verder gekeken naar verschillen tussen de bevolking die participeert en de bevolking die niet participeert als het gaat om enkele sport gerelateerde onderwerpen.

Enkele interessante resultaten uit het onderzoek zijn:

Actieve sportparticipatie; 36,2 procent van de Curaçaose bevolking 6 jaar en ouder heeft in de afgelopen 12 maanden een sport beoefend. Mannen en de bevolking 12-19 jaar doen het meest aan sport. Er is geen verschil tussen opleidingsniveaus. De meeste beoefende sport is Lopen, Wandelsport of Kaminata. Sporters voelen zich veiliger op en rond sportwedstrijden vergeleken met niet sporters. Verder vinden sporters sport eerder positief voor sportmotivatie en voor de persoonlijke ontwikkeling dan niet sporters.

Passieve sportparticipatie; 38,4 procent van de bevolking van Curaçao van 12 jaar en ouder woont sportevenementen bij of volgt het als toeschouwer. Mannen, de bevolking 12-34 jaar en de bevolking laag opgeleiden volgen sportevenementen relatief gezien het meest. Veldvoetbal is de meest bezochte of bijgewoonde sport. Sportbezoekers tonen een hogere mate van trots voor de prestaties van Curaçaose topsporters vergeleken met niet sportbezoekers. Verder voelen sportbezoekers zich in significante mate veiliger op en rond sportwedstrijden vergeleken met niet sportbezoekers.

Ondersteunende sportparticipatie; 9,7 procent van de Curaçaose bevolking 12 jaar en ouder heeft in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan in de sport. Mannen, de bevolking 12-34 jaar en de bevolking midden opgeleiden doen het meest aan vrijwilligerswerk in de sport. Baseball is de sport die van de meeste vrijwilligers geniet. Dat er op Curaçao wordt uitgegeven om sport beoefening te stimuleren en dat Curaçao sportclubs ondersteunt door de sportaccommodaties te beheren en te onderhouden wordt als belangrijker ervaren door sport ondersteuners dan door niet sportondersteuners.

Summary

Practicing sports positively impacts both the individual and society as a whole in different ways. Sports play an important role in preventive healthcare, in promoting social integration and in creating a more “livable” society. This survey examines the different forms of participation in sports: through active practice, passive participation and supporting activities.

A random sample of Curaçao’s households was used. In total, 3361 respondents participated in the survey. To obtain a better understanding of the different demographic groups, the levels of participation in sports were broken down by age, sex and educational level, and it was analyzed how the participating and non-participating populations differ on a number of sports-related topics.

The following are some interesting results of the survey:

Active participation in sports: 36.2 percent of the population of Curaçao aged 6 years and older have practiced a sport in the last 12 months. Men and the 12-19 age group practice sports the most. No difference was found by educational level. The most practiced type of sport is Walking, Hiking or Trekking. Those who do practice sports feel more safe at and around sports competitions, compared to those who do not. Those who practice sports are also more likely to think that sports contribute to their motivation to practice sports and to their personal development, compared to those who do not practice sports.

Passive participation in sports: 38.4 percent of the population of Curaçao aged 12 years and older visit sports events or follow sports as spectators. In relative terms, men, the 12-34 age group and the population with a low level of education follow sports events the most. The sport with the most visitors or spectators is outdoor soccer. Those who do visit sports events show a higher level of pride in the achievements of Curaçaoan top athletes, compared to those who do not. Those who visit sports events also feel significantly safer at and around sports matches, compared to those who do not.

Supportive sports participation: 9.7 percent of the population of Curaçao aged 12 years and older volunteered in sports-related activities during the last 12 months. Men, the 12-34 age group and the population with an intermediate level of education are the ones volunteering the most in sports-related activities. The sport that counts with the highest number of volunteers is baseball. The fact that, on Curaçao, money is spent to stimulate sports participation and that sports facilities on Curaçao are managed and maintained as a way of supporting local sports clubs is considered more important by those who do support sports, compared to those who don’t.

Resumen

Hasimentu di deporte tin diferente efekto positivo, tantu pa esun ku ta hasié komo pa komunitat den su totalidat. Deporte ta hunga un papel importante den kuido preventivo di salú, e ta promové integrashon sosial i ta yuda hasi komunitat en general mas agradabel pa biba aden. Den e enkuesta akí, a opservá e diferente maneranan di partisipá den deporte: partisipashon aktivo, pasivo i dunando sosten na aktividat deportivo.

Pa e enkuesta, a skohe un sierto kantidat di kas di famia na Kòrsou di tal manera ku tur kas tabatin mes tantu chèns di wòrdu skohí (un asina yamá ‘muestra aselektó’). Na tur, e enkuesta a konta ku 3.361 partisipante. Pa por studia e diferente gruponan demográfiko mihó, a parti e nivel di partisipashon deportivo a base di edat, sekso i nivel di enseñansa. Tambe a analisá kon esnan ku sí ta partisipá i esnan ku no ta partisipá ta diferensia di otro riba sierto tereno relashoná ku deporte.

Aki ta sigui algun resultado interesante di e enkuesta:

Partisipashon aktivo den deporte: 36,2 porshento di poblashon di Kòrsou di 6 aña p’ariba a praktiká un deporte den e último 12 lunanan. Hende hòmber i e poblashon di 12-19 aña ta esnan ku mas ta praktiká deporte. No tin diferensia pa loke ta trata e nivelnan di enseñansa. E deporte mas praktiká ta kanamentu, òf kaminata. Ora kompará deportista i hende ku no ta praktiká deporte, por mira ku deportista ta sinti nan mas safe na enkuentro deportivo i den bisindario di esakinan. Ademas, kompará ku hende ku no ta praktiká deporte, e deportistanan ta mas inkliná na mira deporte komo un motivashon pa hasi deporte i pa desaroyo personal.

Partisipashon pasivo den deporte: 38,4 porshento di poblashon di Kòrsou di 12 aña p’ariba ta sigui òf presensia evento deportivo. Relativamente mirá, esnan ku mas ta sigui evento deportivo ta hende hòmber, e poblashon di 12-34 aña i e poblashon ku un nivel di enseñansa abou. Futbòl di vèlt ta e deporte mas bishitá. Esnan ku ta bishitá evento deportivo ta ekspresá mas orguyo pa e prestashonnan di e deportistanan yu di Kòrsou di taya mundial, kompará ku esnan ku no ta bishitá evento deportivo. Ademas, na komparashon ku hende ku no ta bishitá evento deportivo, hende ku sí ta bishitá esakinan ta sinti nan significativamente mas safe na enkuentro deportivo i den bisindario di nan.

Partisipashon den deporte, den forma di sosten: 9,7 porshento di poblashon di Kòrsou di 12 aña p’ariba a hasi trabou boluntario den deporte durante e último 12 lunanan. Esnan ku mas ta hasi trabou boluntario den deporte ta hende hòmber, e poblashon di 12-34 aña i e poblashon ku nivel di enseñansa medio. Beisbòl ta e deporte ku ta konta ku mas tantu boluntario. E echo ku na Kòrsou ta saka sèn pa stimulá hasimentu di deporte i ku Kòrsou ta sostené klup deportivo, manehando i manteniendo e fasilidatnan deportivo ta algu ku esnan ku ta duna sosten na deporte ta konsiderá mas importante, kompará ku esnan ku no ta duna sosten na deporte.

Inhoud

Voorwoord	3
Dankwoord	4
Samenvatting	5
Summary	6
Resumen	7
Lijst van figuren	9
Lijst van tabellen	10
1 Inleiding	11
1.1 Doel van het onderzoek	12
1.2 Vraagstelling	12
1.3 Definities	13
1.4 Statistische afkortingen	13
2 Opzet	14
2.1 Data verzameling	14
2.2 Data verwerking	14
2.3 Data analyse	15
3 Resultaten	16
3.1 Actieve sportparticipatie	16
3.2 Passieve sportparticipatie	23
3.3 Ondersteunende sportparticipatie	28
4 Tot slot	32
Literatuurlijst	33

Lijst van figuren

Figuur 1. 'Hoe vaak heeft u (sport1, sport2, sport3) in de afgelopen 12 maanden beoefend?'	18
Figuur 2. 'In welke mate wordt u belemmerd door deze beperking of aandoening?'	22
Figuur 3. 'Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden sport gevolgd via deze mediavormen?'	26

Lijst van tabellen

Tabel 1. Actieve sportparticipatie naar leeftijd en geslacht	16
Tabel 2. Top 10 beoefende sport (36,2% van totale bevolking)	17
Tabel 3. Top 10 beoefende sport onder mannen (45,1% van mannen in de bevolking)	17
Tabel 4. Top 10 beoefende sport onder vrouwen (28,9% van vrouwen in de bevolking)	18
Tabel 5. Vorm van sportbeoefening	19
Tabel 6. ‘Waarom heeft u voor uw sport in de afgelopen 12 maanden deelgenomen?’	19
Tabel 7. Locatie sportbeoefening	19
Tabel 8. Tevreden of zeer tevreden over accommodatie en openbare plek waar er wordt gesport (in %)*	20
Tabel 9. Verschil sporters en niet sporters over belang van sportprestaties*	20
Tabel 10. Verschil in mening sporters en niet sporters over ondersteuning aan de sportsector*	20
Tabel 11. Verschil in mening sporters en niet sporters over gevoel van veiligheid in de sport*	21
Tabel 12. Vormen van wangedrag ervaren in de sport (in %)*	21
Tabel 13. Verschil in mening sporters en niet sporters over de meerwaarde van sport*	21
Tabel 14. Type beperking of aandoening (in %)	22
Tabel 15. Passieve sportparticipatie naar leeftijd en geslacht	24
Tabel 16. Top 10 bezocht of bijgewoond sport (38,4% van totale bevolking)	24
Tabel 17. Top 10 bezocht of bijgewoond sport door mannen (47,8% van mannen in de bevolking)	25
Tabel 18. Top 10 bezocht of bijgewoond sport door vrouwen (30,9% van de bevolking vrouwen)	25
Tabel 19. Verschil sportbezoekers en niet sportbezoekers over belang van sportprestaties*	26
Tabel 20. Verschil sportbezoekers en niet sportbezoekers over ondersteuning aan de sportsector*	27
Tabel 21. Verschil sportbezoekers en niet sportbezoekers over veiligheid rondom sportevenementen*	27
Tabel 22. Ondersteunende sportparticipatie naar leeftijd en geslacht	28
Tabel 23. Top 10 sport voor het uitvoeren van vrijwilligerswerk (9,7% van totale bevolking)	29
Tabel 24. Top 10 sport voor het uitvoeren van vrijwilligerswerk door mannen (13,1% van bevolking mannen)	29
Tabel 25. Top 10 sport voor het uitvoeren van vrijwilligerswerk door vrouwen (6,9% van bevolking vrouwen)	29
Tabel 26. Welke vormen van vrijwilligerswerk (in %)*	30
Tabel 27. Verschil sportondersteuners en niet sportondersteuners over ondersteuning aan de sportsector*	31
Tabel 28. Verschil sportbezoekers en niet sportbezoekers over veiligheid rondom sportevenementen*	31

“Physical fitness is not only one of the most important keys to a healthy body; it is the basis of dynamic and creative intellectual activity.”

John F. Kennedy (1917- 1963)

1 Inleiding

Participatie aan arbeid en scholing is van belang voor een evenwichtige ontwikkeling van de mens. Voor wat betreft arbeid en scholing heeft het CBS middels onderzoek – Arbeidskrachtenonderzoek (AKO) en Census – reeds een beeld van de situatie op Curaçao. Het AKO wordt jaarlijks uitgevoerd en de Census om de tien jaar.

Minstens zo belangrijk voor een mens is de deelname aan activiteiten op sportief en cultureel gebied. Vanuit de samenleving is een toenemende behoefte aan informatie over participatie aan sociaal-culturele activiteiten.

In 1999 was er voor het laatst een participatieonderzoek door het CBS uitgevoerd, als onderdeel van het POTOSO onderzoek. POTOSO bestond uit een Participatieonderzoek (PO), Toerismeonderzoek (TO) en een Slachtofferonderzoek (SO). Waarbij het PO gedeelte gericht was op het verkrijgen van informatie over de mate waarin de bevolking van de Nederlandse Antillen deelneemt aan maatschappelijke activiteiten op het gebied van sport & cultuur.

Gebaseerd op de bestaande behoefte naar actuele informatie hierover, heeft het CBS besloten om een onderzoek van Sport en Cultuur Participatie uit te voeren. Hoewel het Participatieonderzoek (PO) participatie in zowel de sport als de cultuursector onderzocht, wordt in de huidige publicatie alleen de resultaten van sport behandeld. Cultuur wordt in een volgende publicatie belicht.

Nadat er in hoofdstuk 1 het belang van sportparticipatie en wat het inhoudt is uitgelegd wordt in het volgende hoofdstuk ingegaan op de opzet en methodologie van het onderzoek. In hoofdstuk 3 worden de resultaten van sportparticipatie behandeld waarbij zowel beschrijvende resultaten als verklarende statistieken van de verschillende vormen van participatie worden uitgewerkt. De publicatie wordt afgesloten met enkele slotopmerkingen.

Belang van sportparticipatie

Sportbeoefening heeft verschillende positieve effecten zowel voor het individu als voor de samenleving. Sport heeft een belangrijke rol in de preventieve gezondheidszorg (de Greef, 2009), in het bevorderen van sociale integratie en voor de algemene leefbaarheid van de samenleving (Boonstra & Hermens, 2011; Ministerie OWCS, 2013; UNESCO, 2015). UNESCO heeft een beleidsgebied dat speciaal gericht is op het bevorderen van sport en recreatie met als doel de kwaliteit van het leven te verhogen (UNESCO, 2015).

Volgens het ‘Sportbeleid Curaçao 2013-2017 Naar de sportieve Curaçaose samenleving; Actief, Gezond en Patriottisch’ moet sport zowel als doel en als middel gezien worden (Ministerie OWCS, 2013). Sport als doel houdt in dat het belangrijk is om de bevolking van Curaçao toe te zetten om vaker en meer te sporten. Dit zou kunnen worden bewerkstelligd via bijvoorbeeld informatiecampagnes of het faciliteren van de mogelijkheid om te sporten. Sport als middel houdt aan de andere kant in dat men een gewaardeerd aspect probeert te bereiken, bijvoorbeeld welzijn of gezondheid, via de positieve effecten die sport erop heeft.

De effecten van sport waar het Curaçaose sportbeleid naar wil streven zijn:

- Een verhoogd welzijnsgevoel; Sport zorgt voor een zinvolle en prettige vrijetijdsbesteding welke een toegevoegde waarde is voor het welzijnsgevoel.
- Een verhoogd niveau van gezondheid en relatief lagere gezondheidskosten; Sport kan gezien worden als een preventiemaatregel voor verschillende gezondheidsklachten.
- Sociaal weerbare burgers; Burgers kunnen belangrijke vaardigheden ontwikkelen door te sporten in georganiseerd verband.
- Natievorming; Sport kan ervoor zorgen dat de burgers zich gaan identificeren met de prestaties van sporters uit eigen land wat voor een gevoel van nationalisme/ patriottisme kan zorgen.
- Betere benutting van het economische potentieel van sport; Door het organiseren van internationale sport evenementen zou Curaçao bekend worden als een sportbestemming waardoor sporttoerisme zich zou kunnen ontwikkelen (Ministerie OWCS, 2013).

De visie die gepresenteerd wordt binnen het Curaçaose sportbeleid is dat de overheid van Curaçao op lange termijn streeft naar het creëren van een “Sportieve Curaçaose samenleving”. Dit houdt een samenleving in waar er in alle gelederen en door alle soorten burgers, jong-oud-fysiek of mentaal beperkt, veel aan actieve en passieve sport wordt gedaan. Binnen een “Sportieve Curaçaose samenleving” doet 75% van de bevolking voldoende aan sport om langer gezond te kunnen blijven in 2025 (Ministerie OWSC, 2013). Een korte termijn doel waar het sportbeleid naar streeft, is dat de sportparticipatie in 2017 met 15 procent zou groeien ten opzichte van het cijfer voor actieve sportparticipatie uit 1999 van het CBS welke 32,4 procent was (CBS, 1999).

1.1 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de mate van participatie van de bevolking van Curaçao op sportief gebied.

1.2 Vraagstelling

De hoofdvraag van deze publicatie luidt:

Hoe is het gesteld met de sportparticipatie van de bevolking van Curaçao?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden worden de volgende deelvragen expliciet belicht:

1. In welke mate neemt de bevolking actief deel aan sportactiviteiten?
2. In welke mate neemt de bevolking passief deel aan sportactiviteiten?
3. In welke mate neemt de bevolking ondersteunend deel aan sportactiviteiten?

1.3 Definities

Actieve sportparticipatie:

Zelf betrokken zijn (als amateur) bij de beoefening en uitvoering van sportactiviteiten.

Ondersteunende sportparticipatie:

Het bijdragen aan de sportsector in de vorm van bijvoorbeeld tijd of geld.

Passieve sportparticipatie:

Het bijwonen (als toeschouwer) of volgen van sportevenementen.

Sportbeoefening:

Alle sport activiteiten behalve lichamelijke sport die scholieren tijdens schooluren beoefenen of die een volwassene als onderdeel van werk beoefend.

Sportparticipatie:

Het beoefenen van sport (actief) en het volgen / bezoeken van sport en/ of geïnteresseerd zijn in sport (passief).

1.4 Statistische afkortingen

M	Gemiddelde
SD	Standaarddeviatie, maat voor de spreiding van een verdeling
t	t-waarde, toetsingsgroottheid
p	p-waarde, overschrijdingskans
d	Cohen's <i>d</i> , maat voor effectgrootte

2 Opzet

2.1 Data verzameling

Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een aselechte steekproef onder huishoudens van Curaçao. De steekproef is getrokken uit het adressenbestand van het bevolkingsregister van Curaçao (“Kranshi”). Het gaat hierbij om de niet institutionele bevolking. De totale steekproefomvang bedroeg N= 2500 huishoudens. Met deze steekproefomvang is rekening gehouden met een non-respons van 20%.

De data verzameling vond plaats van 1 juli tot en met 3 oktober 2016. De gebruikelijke looptijd voor een veldonderzoek bedraagt 8 weken maar doordat dit onderzoek tijdens de zomervakantie zou plaatsvinden, wat voor uitval van respons zou kunnen zorgen, was gekozen om er een langere periode te nemen. De CAPI-methode (Computer Assisted Personal Interviewing) werd gehandhaafd voor de data verzameling. Hierbij zijn tablets (Dell Venue 10) gebruikt. In totaal hebben 44 enquêteurs meegewerkt aan het onderzoek. Ieder persoon van 6 jaar of ouder die onderdeel maakt van het huishouden op het getrokken adres werd geïnterviewd.

In totaal hebben 1337 huishoudens meegedaan aan het onderzoek, in andere woorden 53.5% van de huishoudens heeft meegedaan aan het onderzoek. De non-respons is te wijten aan: 24.4% onbewoonde of onvindbare adressen, 28.5% weigeringen, bij 25.3% was niemand thuis (3x) en 21.8% door andere redenen. Omdat er meerdere personen in een huishouden aan het onderzoek mee konden doen bedraagt dit onderzoek een totaal van 3361 respondenten.

2.2 Data verwerking

Het gebruikte computerprogramma om het onderzoek mee uit te voeren was Census and Survey Processing System (CSPro) versie 6.3. Gedurende de veldwerkperiode werden de ingevulde vragenlijsten gecontroleerd door de projectleider en waar nodig, bv bij een foutieve interpretatie van een vraag, werden de enquêteurs bijgestuurd. Na afloop van de veldwerkperiode werden de bestanden van alle enquêteurs samengevoegd in één bestand welk weer werd verdeeld in twee bestanden om de onderwijsvragen te coderen.

Na het coderen worden de bestanden weer samengevoegd tot één bestand welk door de projectleider en de programmeur van afdeling automatisering gecontroleerd werd voor afwijkende waardes, door frequentie tabellen voor alle vragen uit te draaien. De laatste fase van opschoning (data editing) en de ophoging van de dataset is door de methodoloog uitgevoerd.

Er bestaan enkele aspecten in de steekproef die voor een vertekening ten opzichte van de populatie kunnen zorgen. Om deze vertekening te corrigeren wordt er een wegingsfactor berekend gebaseerd op de geslachtverhouding en leeftijdsverhouding uitgaande van de

CBS bevolkingsschattingen (per 1 oktober 2016) op basis van Census 2011 en bevolkingsregister gegevens.

2.3 Data analyse

Alle analyses voor dit onderzoek zijn uitgevoerd met behulp van het statistische programma SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) versie 20. Beschrijvende analyses van de opgehoogde data zijn uitgevoerd om percentages te berekenen en om de tabellen met de beschrijvende resultaten te maken. Daarnaast zijn enkele verklarende analyses (onafhankelijke t-toets en Cohen's d) uitgevoerd met de onopgehoogde data om te achterhalen of er significante verschillen bestaan tussen bepaalde groepen (bv. sporters vs. niet sporters) en of deze verschillen relevant zijn of niet.

Doel van de onafhankelijke t-toets is om te achterhalen of de gemiddelden van twee aparte groepen aan elkaar gelijk zijn. Deze toets kan bijvoorbeeld laten zien of de meningen van sporters en niet sporters ten opzichte van sport significant van elkaar verschillen of niet.

Daarnaast is het van belang om te kijken naar de effectgrootte van de t-toets wat een beeld geeft van de mate weer waarin er het verschil tussen de gemiddelden werkelijk relevant is. Hiervoor kan de Cohen's d , die een index is voor effectengrootte, gebruikt worden. Hierbij betekent $d = .20$ dat er sprake is van een kleine effectgrootte, $d = .50$ is een middelmatige effectgrootte en $d = .80$ is een grote effectgrootte (Becker, 2000; Cohen, 1988). Een effectgrootte kleiner dan $d = .20$ betekent dat een gevonden verschil niet noemenswaardig is.

3 Resultaten

3.1 Actieve sportparticipatie

Actieve sportparticipatie omvat een aantal aspecten. Er is gekeken naar de omvang van de bevolking die een sport beoefent, evenals het aantal sporten die personen beoefenen. Hieruit vallen de meest populaire sporten te destilleren. Tevens geven de resultaten informatie over de wijze waarop men de sport beoefent (hoe vaak, alleen, in groepsverband, al dan niet georganiseerd, sportlocatie, etc.). Naar gelang de relevantie is onderscheid gemaakt naar leeftijd en geslacht. Voorts wordt de mening weergegeven van de sporter als het gaat om sportlocatie, sportondersteuning, het veiligheidsaspect en invloed van hun gezondheid en financiële situatie op het kunnen sporten.

3.1.1 Sportbeoefening

Zes en dertig komma twee procent van de bevolking van Curaçao van 6 jaar en ouder heeft in de afgelopen 12 maanden een sport beoefend (tabel 1). Van de mannen doet 45,1 procent aan sport, bij vrouwen is dit percentage 28,9%. In de leeftijdsgroep 12-19 wordt relatief gezien het meest gesport. Na een daling tussen de leeftijdsgroepen 12-19 en 20-34 blijft de mate waarin gesport wordt vrij stabiel tot aan de laatste leeftijdsgroep waar er weer een grote daling wordt geconstateerd.

Tabel 1. Actieve sportparticipatie naar leeftijd en geslacht									
Leeftijd	Sport participatie (%)			Sport participatie (absoluut)			Populatie (6jr en ouder)		
	Geslacht			Geslacht			Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
6-11	55,2%	35,7%	45,7%	3270	2006	5276	5927	5618	11545
12-19	73,8%	39,9%	57,3%	6121	3146	9267	8291	7887	16178
20-34	46,2%	30,4%	37,7%	5760	4458	10218	12461	14666	27127
35-49	45,3%	31,6%	37,5%	6063	5543	11606	13377	17548	30925
50-64	36,8%	29,4%	32,6%	5530	5802	11332	15031	19743	34774
65+	26,6%	14,4%	19,5%	2689	2065	4754	10114	14298	24412
Totaal	45,1%	28,9%	36,2%	29433	23020	52453	65201	79760	144961

De mate van sportbeoefening is grotendeels gelijk over de verschillende opleidingsniveaus; lager opleidingsniveau (34,2%), midden opleidingsniveau (35,3%), hoger opleidingsniveau (30,4%). Bij het berekenen van sportparticipatie per opleidingsniveau is alleen gekeken naar de bevolking die 20 jaar en ouder is. De jongere leeftijdsgroepen zorgen voor een vertekening in de resultaten gezien de groep laagopgeleiden dan ook schoolgaande kinderen zou bevatten die nog geen diploma hebben.

3.1.2 Aantal sporten per persoon

Als er gekeken wordt naar hoeveel verschillende soorten sport men in het afgelopen jaar heeft beoefend blijkt dat 77,0 procent van de sportbeoefenaars in het afgelopen jaar alleen één sport heeft beoefend, 17,2 procent doet mee aan twee sporten en 5,8 procent doet aan drie of meer sporten. Het gemiddelde aantal sporten per sportbeoefenaar is 1.29. Dit gemiddelde is zowel bij de mannelijke als bij de vrouwelijke sporters enigszins gelijk, 1.33 en 1.24 respectievelijk. 63.2 procent van de sportbeoefenaars (12 jaar en ouder) geven aan naar hun gevoel voldoende aan sport te doen terwijl 35.8 procent aangeeft dat dit niet het geval is.

3.1.3 Meest populaire sporten

Bij de vraag “welke sport of sporten heeft u in de afgelopen 12 maanden beoefend?” werden 52 verschillende sporten genoemd door het aandeel van de bevolking die aangegeven heeft een sport te beoefenen. De tien populairste sporten die de bevolking van Curaçao in het afgelopen jaar heeft beoefend zijn in tabel 2 te zien. In tabel 3 en 4 word de top tien meest beoefende sport per geslacht gerapporteerd. Aan de hand van deze tabellen is te zien dat de populariteit van bepaalde sporten per geslacht verschilt.

Tabel 2. Top 10 beoefende sport (36,2% van totale bevolking)		
Type sport	Percentage	Absoluut
Lopen, Wandelsport, Kaminata	24,7%	12953
Veldvoetbal	13,3%	6862
Zwemmen	9,4%	4945
Fitness, Zumba	9,4%	4937
Honkbal	5,2%	2717
Softbal	3,9%	2068
Gymnastiek of turnen	3,2%	1686
Hardlopen, joggen of trimmen	3,2%	1677
Wielrennen, toerfietsen of mountainbiken, BMX	3,0%	1554
Tennis	2,3%	1222

Tabel 3. Top 10 beoefende sport onder mannen (45,1% van mannen in de bevolking)		
Type of sport	Percentage	Absoluut
Veldvoetbal	23,0%	6762
Lopen, Wandelsport, Kaminata	15,6%	4587
Honkbal	8,4%	2469
Zwemmen	7,3%	2150
Fitness, Zumba	5,8%	1716
Wielrennen, toerfietsen of mountainbiken, BMX	4,3%	1269
Softbal	4,3%	1262
Bodybuilding	3,3%	966
Hardlopen, joggen of trimmen	3,1%	926
Domino	3,1%	919

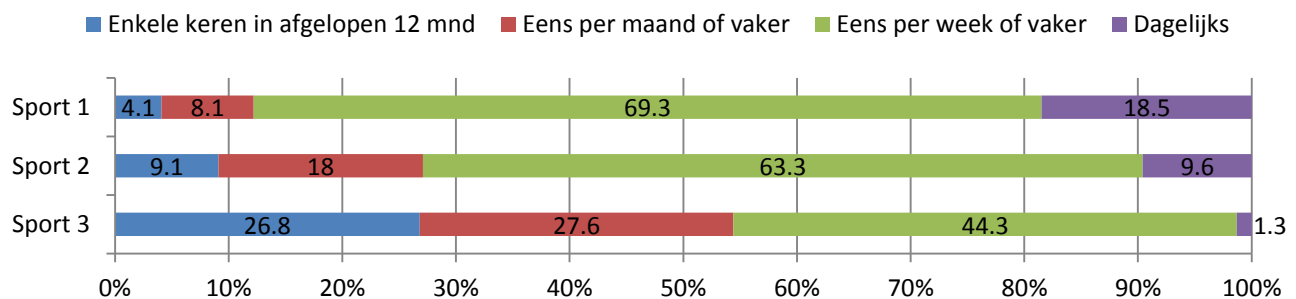
Tabel 4. Top 10 beoefende sport onder vrouwen (28,9% van vrouwen in de bevolking)		
Type of sport	Percentage	Absoluut
Lopen, Wandelsport, Kaminata	36,4%	8366
Fitness, Zumba	14,0%	3221
Zwemmen	12,2%	2795
Gymnastiek of turnen	4,9%	1116
Aerobics, steps of spinning	3,6%	818
Softbal	3,5%	807
Hardlopen, joggen of trimmen	3,3%	751
Volleybal	2,9%	667
Tennis	2,9%	664
Gewichtheffen, crossfit	1,7%	381

3.1.4 Manieren van sportbeoefening

Naast informatie over welke sporten op Curaçao worden beoefend is het ook belangrijk om meer te weten over de manier waarop deze sporten worden beoefend. De respondenten kregen de mogelijkheid om van de 3 sporten die ze het meest beoefenden enkele verdiepende vragen te beantwoorden. Deze vragen zullen in deze paragraaf worden behandeld.

Op de vraag “hoe vaak heeft u (meest beoefende sport1, sport2, sport3¹) in de afgelopen 12 maanden beoefend?” blijkt dat 69,3 procent van de bevolking sporters aangeeft de sport die ze het meest beoefende eens per week of vaker te beoefenen en 18,5 procent geeft aan het dagelijks te beoefenen. In figuur 1 is te zien dat naarmate de frequentie waarin een sport wordt beoefend de rang van de sportbeoefening ook daalt.

Figuur 1. ‘Hoe vaak heeft u (sport1, sport2, sport3) in de afgelopen 12 maanden beoefend?’

De manieren waarop door de bevolking het meest wordt gesport zijn in groepsverband (34,6%), alleen (31,5) of als lid van een sportvereniging (22,4%). De verdelingen van de andere sporten zijn te zien in tabel 5.

¹ Sport 1 is de sport die het meest is beoefend in afgelopen 12 maanden. Sport 2 is de sport die na Sport 1 het meest werd beoefend in de afgelopen 12 maanden. Sport 3 is de sport die het meest werd beoefend in de afgelopen 12 maanden na Sport 1 en Sport 2.

Tabel 5. Vorm van sportbeoefening			
	Sport 1*	Sport 2**	Sport 3***
In groepsverband, georganiseerd door uzelf, familie, vrienden	34,6	43,8	46,9
Alleen, ongeorganiseerd	31,5	29,6	22,2
Als lid van een sportvereniging	22,4	19,3	22,2
Als abonnee, lid of cursist van een fitnesscentrum of commerciële sportaanbieder	7,4	3,8	4,9
Via de naschoolse opvang	1,2	-	-
Via FDDK	1,0	0,8	-
In het kader van bedrijfssport	0,9	0,9	1,3
Via het sociaal-cultureel werk, sportbuurtwerk of welzijnswerk	0,8	1,8	2,9
Via een zorginstelling of revalidatiecentrum	0,2	-	-

* Sport 1 bedraagt 36% van de bevolking

** Sport 2 bedraagt 8% van de bevolking

*** Sport 3 bedraagt 2% van de bevolking

29,4 Procent van de sportbeoefenaars volgt een les, cursus of training van de door hun meest beoefende sport en 18,0 procent doet mee aan competities, toernooien of sportevenementen. Echter, 52,6 procent van de sportbeoefenaars doet geen van de bovengenoemde activiteiten in de door hun benoemde sport (Tabel 6).

Tabel 6. 'Waarom heeft u voor uw sport in de afgelopen 12 maanden deelgenomen?'			
	Sport 1*	Sport 2**	Sport 3**
Geen van de genoemde vormen	52,6	56,5	58,8
Lessen, cursussen of trainingen	29,4	27,4	28,6
Competitie, toernooien of sportevenementen	18,0	16,1	12,6

* Sport 1 bedraagt 36% van de bevolking

** Sport 2 bedraagt 8% van de bevolking

*** Sport 3 bedraagt 2% van de bevolking

In tabel 7 is te zien dat de Curaçaose sportbeoefenaar zijn of haar sport het vaakst op een openbare plek in de natuur (Sport 1: 29,7%; Sport 2: 37,1%; Sport 3: 30,0%) of in een sportaccommodatie in de openlucht (Sport 1: 20,0%; Sport 2: 17,4%; Sport 3: 25,8%) beoefend.

Tabel 7. Locatie sportbeoefening			
	Sport 1*	Sport 2**	Sport 3***
Op een openbare plek in de natuur (park, bos, strand of binnenwater)	29,7	37,1	30,0
In een sportaccommodatie in de open lucht (sportveld, tennisbaan of zwembad)	20,0	17,4	25,8
In een overdekte sportaccommodatie (sporthal, gymzaal of fitnesscentrum)	19,7	16,0	20,6
Op een openbare plek (pleintje, trapveldje of hangplek)	15,9	12,1	6,6
Thuis of in de tuin	7,4	6,8	5,8
In een overdekte accommodatie (buurthuis, wijkgebouw of kantine)	5,4	9,2	6,3
Anders	2,0	1,3	4,9

* Sport 1 bedraagt 36% van de bevolking

** Sport 2 bedraagt 8% van de bevolking

*** Sport 3 bedraagt 2% van de bevolking

De Curaçaose sportbeoefenaar (12 jaar en ouder) is overall vrij tevreden over de faciliteiten van de accommodaties en openbare plekken die hij of zij gebruikt om zijn of haar meest beoefende sport uit te oefenen. Ze zijn het meest tevreden over de bereikbaarheid per auto naar zowel de accommodaties (95,9%) als naar de openbare plekken (95,8%). De mate van

tevredenheid over sommige faciliteiten verschilt als deze bij een accommodatie zijn of bij een openbare plek, zie tabel 8.

	Accommodatie	Openbare plek
De bereikbaarheid per auto	95,9	95,8
De openingstijden	94,9	93,1
De beschikbare routes	94,5	93,9
Het aantal parkeerplekken	89,2	92,8
De verlichting rondom de locatie	84,1	71,8
De hygiëne	83,0	74,5
De horecavoorzieningen	78,1	80,1
De bereikbaarheid met het openbare vervoer	74,5	82,2
De bereikbaarheid per fiets	64,9	81,0
De bereikbaarheid te voet	63,5	80,1
De toegankelijkheid met een rolstoel of rollator	62,0	57,0

*Actieve sportparticipatie

3.1.5 Mening van sporters ten aanzien van sport

Zowel sporters als niet sporters vinden de prestaties van topsporters belangrijk voor het imago van Curaçao, zie tabel 9. Hoewel de t-toets een significant verschil laat zien tussen sportbezoekers en niet sportbezoekers laat de Cohen's d zien dat de effectgrootte van dit verschil niet noemenswaardig is ($t = -2.75$, $p < .01$, $d = .10$). Verder is er geen verschil gevonden tussen sporters en niet sporters als het gaat om het ervaren van trots voor de prestatie van Curaçaose topsporters ($t = -1.66$, $p = n.s.$, $d = .05$).

	Niet sporters		Sporters		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
Belang prestaties topsporters voor het imago van Curaçao	4.58	.61	4.64	.62	-2.75	.00**	.10
Trots op prestaties van Curaçaose topsporters	4.61	.60	4.64	.59	-1.66	.10	.05

Range 1 (negatief)-5 (positief), * $p < .05$, ** $p < .01$

*Actieve sportparticipatie

Bij de vragen over meningen ten opzichte van de mate van ondersteuning aan de sportsector is te zien dat hoewel er significante verschillen gevonden zijn tussen sporters en niet sporters als het gaat om enkele onderwerpen, deze verschillen niet noemenswaardig zijn eenmaal er naar de Cohen's d wordt gekeken, zie tabel 10.

	Niet sporters		Sporters		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
Het is belangrijk dat geld wordt uitgegeven om sportbeoefening te stimuleren	4.52	.64	4.58	.65	-2.26	.02**	.09
Het is belangrijk dat sportclubs ondersteund worden via beheer en onderhoud	4.51	.62	4.57	.64	-2.61	.01**	.10
Er wordt voldoende geld uitgegeven aan de ondersteuning sportaccommodatie	2.12	.97	2.16	.97	-1.01	.31	.04

Range 1 (negatief)-5 (positief), * $p < .05$, ** $p < .01$

*Actieve sportparticipatie

Sporters voelen zich in significante mate veiliger op en rond sportwedstrijden vergeleken met niet sporters ($t = -4.85, p < .01, d = .20$), zie tabel 11. Dit verschil heeft een kleine effectgrootte. Bij de vraag ‘Vindt u dat de laatste jaren grove en harde vormen van agressie in de sport zijn toegenomen of afgenomen?’ laten de resultaten zien dat sporters ($M = 2.63$) en niet sporters ($M = 2.62$) hun mening hierover delen ($t = -0.07, p = .n.s., d = .01$).

Tabel 11. Verschil in mening sporters en niet sporters over gevoel van veiligheid in de sport*

	Niet sporters		Sporters		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
Veilig op en rond sportwedstrijden	3.34	.95	3.53	.94	-4.85	.00**	.20
Toename agressie in de sport	2.62	1.02	2.63	.97	-.07	.95	.01

Range 1 (negatief)-5 (positief), * $p < .05$, ** $p < .01$

*Actieve sportparticipatie

Bijna drie kwart (73,4 %) van de Curaçaose bevolking heeft geen vorm van wangedrag ervaren in de sport in het afgelopen jaar (tabel 12). De vorm van wangedrag waar men het meest mee te maken had was verbaal geweld (schelden, pesten, treiteren, intimidatie of bedreiging) en het minst was seksuele intimidatie.

Tabel 12. Vormen van wangedrag ervaren in de sport (in %)*

Geen vorm van genoemd wangedrag ervaren	73,4
Verbaal geweld	8,0
Lichamelijk geweld	7,2
Diefstal	3,1
Vernieling of vandalisme	3,1
Overlast door geluid, overmatig alcohol-drugsgebruik of tabaksrook	2,6
Discriminatie of kwetsende opmerkingen vanwege sekse, cultuur of religie, huidskleur, homoseksualiteit of handicap	2,1
Seksuele intimidatie	0,6

*Actieve sportparticipatie

Als het gaat om de meningen ten opzichte van de meerwaarde van sporten is te zien dat de sporters op alle vlakken (zie tabel 13) in meerdere mate de meerwaarde van sport ervaren dan de populatie niet sporters. Dit verschil is echter niet noemenswaardig voor alle onderwerpen behalve “sport is positief voor sportmotivatie” ($t = -7.85, p < .01, d = .28$) en “sport is positief voor persoonlijke ontwikkeling” ($t = -6.43, p < .01, d = .22$).

Tabel 13. Verschil in mening sporters en niet sporters over de meerwaarde van sport*

	Niet sporters		Sporters		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
Sport positief voor gezondheid	4.36	.66	4.46	.60	-4.27	.00**	.16
Sport positief voor sportmotivatie	4.16	.83	4.37	.61	-7.85	.00**	.28
Sport positief voor zelfvertrouwen	4.19	.77	4.31	.68	-4.40	.00**	.16
Sport positief voor subjectief welzijn	4.17	.75	4.29	.66	-4.56	.00**	.17
Sport positief voor persoonlijke ontwikkeling	4.21	.74	4.36	.60	-6.43	.00**	.22

Range 1 (negatief)-5 (positief), * $p < .05$, ** $p < .01$

*Actieve sportparticipatie

3.1.6 Gezondheidsbeperkingen en sport

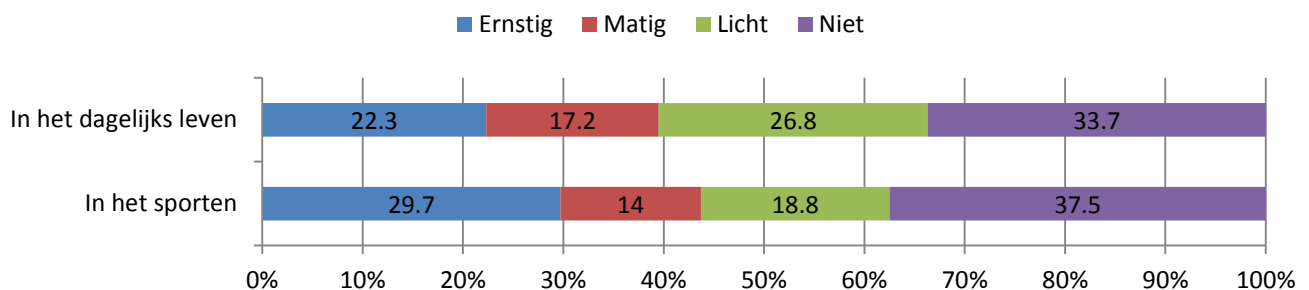
Twee en tachtig procent van de bevolking geeft aan dat het over het algemeen goed of zeer goed is gesteld met hun gezondheid. Volgens 14,0 procent van de bevolking is hun gezondheid noch goed noch slecht en 3,9 procent geeft aan dat het slecht of zeer slecht gesteld is met hun gezondheid. 12,6% van de Curaçaose bevolking geeft aan een beperking of een chronische aandoening te hebben.

Van de bevolkingsgroep die heeft aangegeven een beperking of aandoening te hebben geeft 56,1 procent aan dat het hierbij vooral gaat om een chronische aandoening en 30,2 procent om een lichamelijke of motorische aandoening (tabel 14).

Tabel 14. Type beperking of aandoening (in %)	
Een chronische aandoening	51,6
Een lichamelijke of motorische beperking	30,2
Een visuele beperking	5,7
Een verstandelijke beperking	4,7
Een psychische aandoening	4,3
Een auditieve beperking	3,5

De bevolking (66,3%) die heeft aangegeven een beperking of aandoening te hebben, heeft aangegeven zich in bepaalde mate belemmerd te voelen in hun dagelijks leven door de beperking of aandoening. Terwijl 62,5 procent van de bevolking een bepaalde mate van belemmering ervaart om te sporten. Zie figuur 2 voor meer informatie over de verdeling hiervan.

Figuur 2. 'In welke mate wordt u belemmerd door deze beperking of aandoening?'

Er is ook gekeken of sporters en niet sporters met een beperking of aandoening significant van elkaar verschilden in de mate waarin ze zich belemmerd voelen in hun dagelijks leven. Sporters met een beperking ($M = 2.99$) voelen zich in mindere mate significant ($t = -2.83$, $p < .01$, $d = .31$) belemmerd door hun beperking of aandoening vergeleken met de niet sporters met een beperking ($M = 2.63$).

3.1.7 Financiële beperkingen en sport

Vier en veertig komma drie procent van de Curaçaose bevolking (15 jaar en ouder) ervaart dat hun inkomen voldoende of meer dan voldoende is om zonder problemen rond te

komen. 17,1% ervaart het inkomen noch voldoende noch onvoldoende en 38,6 ervaart het inkomen als onvoldoende of zeer onvoldoende. 68,3 procent van de Curaçaose bevolking, 15 jaar en ouder, ervaart hun financiële situatie niet als een belemmering voor hun sport deelname.

Bij de vraag 'In welke mate wordt u door uw financiële situatie belemmerd om deel te nemen aan een sport' blijkt dat sporters ($M= 3.51$) zich in significant mindere mate ($t = -5.84, p < .01, d=.21$) belemmerd voelen in hun sportparticipatie door hun financiële situatie vergeleken met niet sporters ($M= 3.29$), range 1 (belemmerd)-4 (niet belemmerd).

3.1.8 Ervaren veiligheid en sport

Als laatste onderdeel van actieve sport participatie is gekeken naar de mate waarin men zich verhinderd voelt om deel te nemen aan sport door een gevoel van onveiligheid. Hierbij geeft 69,5% van de bevolking (15 jaar en ouder) aan dat ze zich niet belemmerd voelt door een gevoel van onveiligheid. Aan de andere kant voelt 30,5% zich hierdoor wel in bepaalde mate belemmerd bij hun deelname aan sport. Bij het analyseren of er een verschil hierin bestaat tussen sporters ($M=3.54$) en niet sporters ($M= 3.35$) blijkt dat het verschil niet noemenswaardig is ($t = -5.31, p < .01, d= .19$).

3.2 Passieve sportparticipatie

Wederom is er een meting verricht van de omvang van de bevolking die aan passieve sportparticipatie doet, alsmede het aantal en soorten sportactiviteiten dat men bezoekt of volgt. Op basis hiervan zijn de meest populaire sporten waar men passief aan meedoet afgeleid. Ook is gekeken naar de wijze waarop passieve sporters de sport volgen (via de verschillende nieuwsmedia of internet). Naar gelang de relevantie is onderscheid gemaakt naar leeftijd en geslacht. Voorts wordt de mening weergegeven van de sportbezoekers ten aanzien van sportaangelegenheden, zoals het belang van prestaties van en trots op topsporters voor de imago van Curaçao, sportondersteuning, het veiligheidsaspect en invloed van hun financiële situatie op het sportbezoek.

3.1.1 Sport bezoek

Van de bevolking van Curaçao heeft 38,4 procent in de afgelopen 12 maanden sportevenementen bijgewoond of gevolgd als toeschouwer (tabel 15). Het aandeel mannen dat sport volgt (47,8%) is groter dan het aandeel vrouwen (30,9%). De populatie uit de leeftijdsgroepen 12-19 en 20-34 volgen sportevenementen relatief gezien het meest.

Tabel 15. Passieve sportparticipatie naar leeftijd en geslacht									
	Sport participatie (%)			Sport participatie (absoluut)			Populatie (12jr en ouder)		
Leeftijd	Geslacht			Geslacht			Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
12-19	68,1%	44,9%	56,8%	5647	3545	9192	8291	7887	16178
20-34	59,5%	45,8%	52,1%	7412	6714	14126	12461	14666	27127
35-49	45,3%	36,8%	40,5%	6063	6459	12522	13377	17548	30925
50-64	43,8%	23,3%	32,1%	6585	4591	11176	15031	19743	34774
65+	26,0%	11,1%	17,3%	2625	1591	4216	10114	14298	24412
Totaal	47,8%	30,9%	38,4%	28332	22900	51232	59274	74142	133416

Als er gekeken wordt naar opleidingsniveau blijkt het dat de mate waarin de bevolking sportevenementen volgt daalt naarmate het opleidingsniveau stijgt; lager opleidingsniveau (42,3%), midden opleidingsniveau (36,1%), hoger opleidingsniveau (21,5%).

3.2.2 Meest populaire sporten

Bij de vraag “welke sport of sporten heeft u bezocht in de afgelopen 12 maanden?” werden 49 verschillende sporten genoemd die door de Curaçaose bevolking die sport volgt worden gevolgd. De tien populairste sporten waar de bevolking van Curaçao in het afgelopen jaar als toeschouwer heeft bijgewoond of gevolgd zijn in tabel 16 te zien. In tabel 17 en 18 wordt de top tien meest bezochte of bijgewoonde sport per geslacht gerapporteerd. Zoals bij het beoefenen van sport is een verschil per geslacht te zien in de populariteit van de sport die men volgt.

Tabel 16. Top 10 bezocht of bijgewoond sport (38,4% van totale bevolking)		
Type sport	Percentage	Absoluut
Veldvoetbal	35,5%	16662
Honkbal	32,0%	16378
Softbal	10,0%	5114
Basketbal	3,2%	1648
Aerobics, steps or spinning	2,6%	1328
Atletiek	2,5%	1291
Volleybal	1,5%	753
Bolas Krioya's	1,3%	673
Tennis	1,3%	646
Wielrennen, toerfietsen of mountainbiken, BMX	1,0%	507

Tabel 17. Top 10 bezocht of bijgewoond sport door mannen (47,8% van mannen in de bevolking)		
Type of sport	Percentage	Absoluut
Veldvoetbal	35,5%	10065
Honkbal	33,9%	9596
Softbal	7,6%	2144
Basketbal	2,8%	796
Aerobics, steps or spinning	2,0%	574
Atletiek	1,7%	487
Motor of autosport	1,2%	346
Bolas Krioya's	1,2%	345
Wielrennen, toerfietsen of mountainbiken, BMX	1,2%	344
Volleybal	1,1%	318

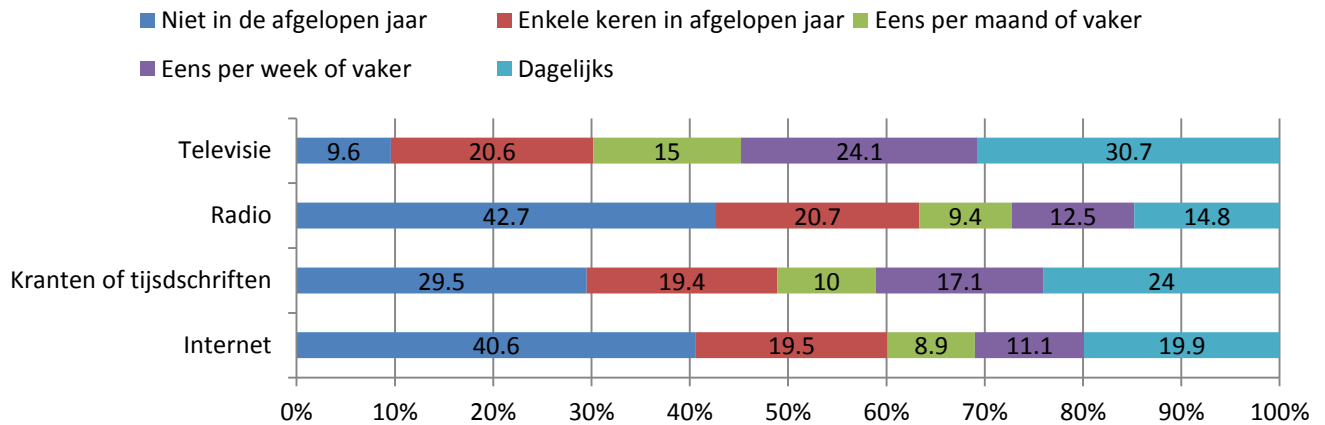
Tabel 18. Top 10 bezocht of bijgewoond sport door vrouwen (30,9% van de bevolking vrouwen)		
Type of sport	Percentage	Absoluut
Honkbal	29,6%	6782
Veldvoetbal	28,8%	6596
Softbal	13,0%	2969
Basketbal	3,7%	852
Atletiek	3,5%	804
Aerobics, steps or spinning	3,3%	754
Tennis	1,9%	437
Volleybal	1,9%	435
Bolas Krioya's	1,4%	328
Lopen, Wandelsport, Kaminata	1,3%	290

3.2.3 Manieren van sport volgen

Vier komma één procent van de Curaçaose sportbezoekers die 12 jaar en ouder zijn geeft aan in de afgelopen 12 maanden dagelijks als toeschouwer naar sportwedstrijden of sportevenementen te zijn geweest. Vervolgens geeft 11,9 procent van de bevolking aan dit eens per week of vaker te hebben gedaan. 25,1 procent van de sportbezoekers geeft aan eens per maand of vaker een sportwedstrijd of sportevenement te bezoeken en 59,0 procent van de bevolking geeft aan dit maar enkele keren in de afgelopen 12 maanden te hebben gedaan.

Het bezoeken van sportevenementen is niet de enige manier waarop sport gevolgd kan worden. Het kan ook gevolgd worden via verschillende mediavormen. De media die hiervoor het meest wordt gebruikt is de televisie. In figuur 3 is te zien dat 69,8 procent van sportbezoekers sport eens per maand, een per week of vaker en dagelijks volgen via de televisie. Dit percentage is kleiner bij alle andere mediavormen.

Figuur 3. 'Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden sport gevolgd via deze mediavormen?'

Het is ook interessant om te zien of de sportbezoekers ook over de gevolgde of bezochte sport met andere mensen praten. Uit het onderzoek blijkt dat 24,7 procent van de sportbezoekers dagelijks met andere mensen over sportprestaties, sportwedstrijden of evenementen die hij of zij heeft bezocht praat. De verdeling over de andere frequenties zijn: 22,2 procent praat er eens per week of vaker over, 17,2 procent praat eens per maand of vaker, 26,5 procent heeft het er enkele keren in afgelopen jaar over gehad en 9,3% heeft er niet over gesproken met anderen.

Bij de vraag 'Bent u door het bezoeken van wedstrijden zelf gaan sporten?' geven de meeste sportbezoekers (78,7%) aan dat dit niet het geval is, 21,3 procent geeft aan dat dit wel het geval was.

3.2.4 Meningen van sportbezoekers ten aanzien van sport

Zowel sportbezoekers als niet sportbezoekers vinden de prestaties van topsporters belangrijk voor het imago van Curaçao. Dit is te zien aan de hand van de gemiddelden van de vragen, deze liggen allebei dicht bij de hoogste mogelijke score (zie tabel 19). Het gevonden verschil is verwaarloosbaar. Bij de vraag over de mate waarin men trots is op de prestaties van Curaçaose topsporters blijkt uit de resultaten dat de sportbezoekers in significante mate meer trots ervaren dan niet sportbezoekers ($t = -5.47, p < .01, d = .20$).

Tabel 19. Verschil sportbezoekers en niet sporterbezoekers over belang van sportprestaties*

	Niet sportbezoekers		Sportbezoekers		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
Belang prestaties topsporters voor het imago van Curaçao	4.56	.64	4.67	.56	-5.02	.00**	.18
Trots op prestaties van Curaçaose topsporters	4.57	.63	4.69	.54	-5.47	.00**	.20

Range 1 (negatief)-5 (positief), * $p < .05$, ** $p < .01$

*Passieve sportparticipatie

De gevonden verschillen ten opzichte van meningen over ondersteuning aan de sportsector tussen sportbezoekers en niet sportbezoekers zijn verwaarloosbaar, zie tabel 20.

Tabel 20. Verschil sportbezoekers en niet sportbezoekers over ondersteuning aan de sportsector*

	Niet sportbezoekers		Sportbezoekers		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
Het is belangrijk dat geld wordt uitgegeven om sportbeoefening te stimuleren	4.50	.65	4.61	.62	-4.49	.00**	.17
Het is belangrijk dat sportclubs ondersteund worden via beheer en onderhoud	4.49	.63	4.60	.62	-4.57	.00**	.18
Er wordt voldoende geld uitgegeven aan de ondersteuning sportaccommodatie	2.17	.99	2.08	.94	2.34	.02*	.09

Range 1 (negatief)-5 (positief), * $p < .05$, ** $p < .01$

*Passieve sportparticipatie

Sportbezoekers voelen zich op en rondom sportevenementen veiliger dan niet sportbezoekers ($t = -12.43$, $p < .01$, $d = .47$) (zie tabel 21). Niet sportbezoekers ervaren eerder dat de laatste jaren grove en harde vormen van agressie is toegenomen ($M = 2.52$) terwijl de sportbezoekers hier neutraler naar kijken ($M = 2.75$). Dit verschil is significant ($t = -4.99$, $p < .01$, $d = .23$).

Tabel 21. Verschil sportbezoekers en niet sportbezoekers over veiligheid rondom sportevenementen*

	Niet sportbezoekers		Sportbezoekers		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
Veilig op en rond sportwedstrijden	3.23	.92	3.67	.94	-12.43	.00**	.47
Toename agressie in de sport	2.52	1.00	2.75	.99	-4.99	.00**	.23

Range 1 (negatief)-5 (positief), * $p < .05$, ** $p < .01$

*Passieve sportparticipatie

3.2.5 Financiële beperkingen en sportbezoek

Bij de vraag ‘In welke mate wordt u door uw financiële situatie belemmerd om sport evenementen bij te wonen?’ geeft 69,1 procent van de Curaçaose bevolking 15 jaar en ouder aan zich hierin niet belemmerd te voelen door hun financiële situatie. 11,8 procent geeft aan zich licht belemmerd te voelen, 7,3 procent wordt matig belemmerd en 11,8 procent wordt ernstig belemmerd door hun financiële situatie. Het verschil in mate van ervaren belemmering tussen sportbezoekers ($M = 3.46$) en niet sportbezoekers ($M = 3.36$) ($t = -2.74$, $p < .01$, $d = .10$) is niet noemenswaardig, range 1 (belemmerd)- 4 (niet belemmerd).

3.2.6 Ervaren veiligheid en sportbezoek

70,5 procent van de Curaçaose bevolking die 15 jaar en ouder is voelt zich niet verhinderd in het bijwonen van sportevenementen door een gevoel van onveiligheid. 12,2 procent voelt zich licht belemmerd hierin, 8,7 procent voelt zich matig belemmerd en 8,7 procent voelt zich ernstig belemmerd. Hierbij voelen sportbezoekers ($M = 3.56$) zich in mindere mate verhinderd door een onveiligheidsgevoel vergeleken met niet sportbezoekers ($M = 3.37$) ($t = -5.38$, $p < .01$, $d = .20$), 1 (belemmerd)- 4 (niet belemmerd).

3.3 Ondersteunende sportparticipatie

Om informatie te krijgen over ondersteunende sportparticipatie is er een analyse verricht van de omvang van de bevolking die aan ondersteunende sportparticipatie doet, bijvoorbeeld de soorten sportactiviteiten die men in de vorm van het verrichten van vrijwilligerswerk ondersteund. Op basis hiervan zijn de meest populaire sporten die men ondersteund afgeleid. Daarnaast is ook gekeken naar de bestaande vormen die de vrijwilligerswerk kan aannemen en of men erover praat. Naar gelang de relevantie is onderscheid gemaakt naar leeftijd en geslacht. Voorts wordt de mening weergegeven van de sportondersteuners ten aanzien van sportaangelegenheden, zoals sportondersteuning, het veiligheidsaspect en invloed van hun financiële situatie op het ondersteunen van de sportsector.

3.3.1 Sportondersteuning

Van de gehele Curaçaose bevolking, 12 jaar en ouder, heeft 9,7 procent in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan in de sport. Mannen doen vaker aan vrijwilligerswerk in de sport dan vrouwen en de bevolking 12-19 jarigen (12,7%) en 20-34 jarigen (12,8%) doet vaker aan vrijwilligerswerk in de sport dan de bevolking uit de andere leeftijdsgroepen, zie tabel 22.

Tabel 22. Ondersteunende sportparticipatie naar leeftijd en geslacht									
Leeftijd	Sport participatie (%)			Sport participatie (absoluut)			Populatie (12jr en ouder)		
	Geslacht			Geslacht			Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
12-19	15,7%	9,5%	12,7%	1303	753	2056	8291	7887	16178
20-34	17,1%	9,2%	12,8%	2125	1343	3468	12461	14666	27127
35-49	13,3%	8,5%	10,6%	1780	1494	3274	13377	17548	30925
50-64	11,8%	5,7%	8,3%	1773	1127	2900	15031	19743	34774
65+	7,9%	2,8%	4,9%	800	406	1206	10114	14298	24412
Totaal	13,1%	6,9%	9,7%	7781	5123	12904	59274	74142	133416

Er is een verschil te zien in de mate waarin men aan vrijwilligerswerk in de sport doet en opleidingsniveau. Het verschil komt overeen met de andere vormen van sportparticipatie, de mate van participatie daalt met het stijgen van het opleidingsniveau; lager opleidingsniveau (27,7%), midden opleidingsniveau (40,0%), hoger opleidingsniveau (32,3%).

3.3.2 Meest populaire sporten voor het uitvoeren van vrijwilligerswerk

Tabel 23 laat zien welke de meest populaire sporten zijn waar de Curaçaose populatie die sport ondersteunt, hun vrijwilligerswerk verricht. De sport die de meeste vrijwilligers heeft is honkbal (22,2%). Dit verschilt tussen mannen (tabel 24) en vrouwen (tabel 25). Mannen zijn vaker vrijwilliger bij veldvoetbal (24,1%) en vrouwen bij honkbal (19,4%). Het

is interessant om te zien dat hoewel een sport niet in de top 10 actieve of passieve sport valt het wel in de top 10 van sporten waarin men vrijwilligerswerk uitvoert voorkomt, bijvoorbeeld zaalvoetbal.

Tabel 23. Top 10 sport voor het uitvoeren van vrijwilligerswerk (9,7% van totale bevolking)		
Type sport	Percentage	Absoluut
Honkbal	22,2%	2822
Veldvoetbal	19,9%	2537
Softbal	11,5%	1469
Basketbal	3,3%	425
Wielrennen, toerfietsen of mountainbiken, BMX	3,1%	388
Fitness, Zumba	2,7%	348
Volleybal	2,6%	327
Tennis	2,2%	277
Zaalvoetbal	2,1%	271
Atletiek	2,1%	265

Tabel 24. Top 10 sport voor het uitvoeren van vrijwilligerswerk door mannen (13,1% van bevolking mannen)		
Type of sport	Percentage	Absoluut
Veldvoetbal	24,1%	1862
Honkbal	24,0%	1854
Softbal	9,9%	762
Basketbal	5,0%	383
Lopen, Wandelsport, Kaminata	4,3%	334
Wielrennen, toerfietsen of mountainbiken, BMX	3,2%	251
Motor of autosport	2,8%	218
Atletiek	2,5%	198
Zaalvoetbal	2,3%	181
Tafel tennis	2,1%	163

Tabel 25. Top 10 sport voor het uitvoeren van vrijwilligerswerk door vrouwen (6,9% van bevolking vrouwen)		
Type of sport	Percentage	Absoluut
Honkbal	19,4%	968
Softbal	14,2%	707
Veldvoetbal	13,5%	675
Volleybal	4,9%	243
Tennis	4,6%	229
Fitness, Zumba	4,5%	226
Lopen, Wandelsport, Kaminata	3,4%	168
Aerobics, steps or spinning	2,7%	137
Wielrennen, toerfietsen of mountainbiken, BMX	2,7%	137
Zwemmen	2,6%	128

3.3.3 Manieren van sport ondersteunen

Van de 9,7 procent van de Curaçaose bevolking 12 jaar en ouder die ondersteuning biedt aan de sportsector geeft 5,9 procent dit op dagelijkse basis te doen. 21,9 procent van de

bevolking sportondersteuners geeft aan dit eens per week of vaker te doen, 18,5 procent eens per maand of vaker en 53,7 procent geeft aan het enkele keren per jaar ondersteuning te bieden.

De meest voorkomende vorm waarin men op vrijwillige basis bijdraagt aan de sportsector is in de vorm van trainer, coach of begeleider van sporters (24,5%) en het minst voorkomende is official, scheidsrechter of jury (4,3%), zie tabel 26.

Tabel 26. Welke vormen van vrijwilligerswerk (in %)*	
Trainer, coach of begeleider van sporters	24,5%
Onderhoud van accommodatie of sportmaterialen	18,3%
Organisatie van evenementen of toernooien	13,7%
Commissie of organisatorische zaken	12,2%
Horeca of bardienst	11,2%
Anders	8,1%
Bestuur	7,5%
Official, scheidsrechter of jury	4,3%

*Ondersteunende sportparticipatie

Bij de vraag 'Bent u lid of lid geweest van de organisatie waarin u vrijwilligerswerk voor verrichtte in de afgelopen 12 maanden?' geeft 47,1 procent van de bevolking sportondersteuners aan dat dit wel het geval was en 52,9 procent dat dit niet het geval was.

21,3 procent van de sportondersteuners heeft in de afgelopen 12 maanden nooit over hun vrijwilligerswerk in de sport gesproken. 25,5 procent heeft dit enkele keren per jaar te hebben gedaan, 14,5 procent eens per maand of vaker, 21,7 procent eens per week of vaker en 17,0 procent geeft aan dagelijks te praten over hun vrijwilligerswerk. Verder vindt 68,9 procent sportondersteuners dat ze voldoende aan vrijwilligerswerk doen.

3.3.4 Mening van sportbezoekers ten opzichte van sport

De gevonden significante verschillen tussen sportondersteuners en niet sportondersteuners waren voor de mate waarin men het belangrijk vond dat er op Curaçao geld wordt uitgegeven om sport beoefening te stimuleren ($t = -5.18, p < .01, d = .27$) en dat Curaçao sportclubs ondersteunt door de sportaccommodaties te beheren en te onderhouden ($t = -4.21, p < .01, d = .25$), zie tabel 27.

Tabel 27. Verschil sportondersteuners en niet sportondersteuners over ondersteuning aan de sportsector*

	Niet sportondersteuners		Sportondersteuners		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
	Het is belangrijk dat geld wordt uitgegeven om sportbeoefening te stimuleren	4.53	.65	4.70			
Het is belangrijk dat sportclubs ondersteund worden via beheer en onderhoud	4.51	.63	4.67	.61	-4.21	.00**	.25
Er wordt voldoende geld uitgegeven aan de ondersteuning sportaccommodatie	2.13	.96	2.13	1.07	0.09	.93	.00

Range 1 (negatief)-5 (positief), * $p < .05$, ** $p < .01$

*Ondersteunende sportparticipatie

Sportondersteuners voelen zich op en rondom sportevenementen veiliger dan niet sportondersteuners ($t = -4.85$, $p < .01$, $d = .30$) (zie tabel 28). De mate waarin sportondersteuners en niet sportondersteuners vinden dat grove en harde vormen van agressie is toegenomen in de laatste jaren is gelijk aan elkaar ($t = -1.61$, $p = n.s.$, $d = .12$).

Tabel 28. Verschil sportbezoekers en niet sportbezoekers over veiligheid rondom sportevenementen*

	Niet sportondersteuners		Sportondersteuners		<i>t</i>	<i>p</i>	<i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
	Veilig op en rond sportwedstrijden	3.38	.95	3.67			
Toename agressie in de sport	2.61	1.00	2.73	1.00	-1.61	.11	.12

Range 1 (negatief)-5 (positief), * $p < .05$, ** $p < .01$

*Ondersteunende sportparticipatie

3.3.5 Financiële beperkingen en sportondersteuning

Sportondersteuners voelen zich significant ($t = -3.63$, $p < .01$, $d = .20$) minder belemmerd door hun financiële situatie om bij te dragen aan de sportsector ($M = 3.29$) dan de niet sportondersteuners ($M = 3.05$), 1 (belemmerd)- 4 (niet belemmerd).

4 Tot slot

Voor de sportsector is het belangrijk om actuele cijfers te hebben over de mate en vormen waarin de bevolking van Curaçao aan sport doet. In het “Sportbeleid Curaçao 2013-2017” werd aangegeven dat er in de sportsector gewerkt zou worden aan het verhogen van de mate van participatie ten opzichte van de laatst bekende cijfers (Ministerie OWCS, 2013). Om te kunnen achterhalen of een dergelijk doel bereikt is is het van belang om op reguliere basis een participatieonderzoek uit te voeren om ontwikkelingen over tijd in kaart te kunnen brengen.

Het laatste participatiecijfer waar het “Sportbeleid Curaçao 2013-2017” naar verwijst, was 32,4 procent (CBS, 1999). De resultaten uit het huidig onderzoek geven een participatiegraad van 36,2 procent aan welk een stijging toont van 3,8 procent. Hoewel de bevolking van Curaçao iets meer is gaan sporten valt deze stijging lager uit dan de stijging van 15 procent waar het “Sportbeleid Curaçao 2013-2017” naar streefde.

Passieve sportparticipatie is enkele procentpunten hoger dan de actieve participatie van de Curaçaose bevolking maar is ook aan de lage kant als de verwachtingen uit het sportbeleid ook van toepassing zijn voor passieve sportparticipatie. De resultaten van dit onderzoek laten zien dat de Curaçaose bevolking in mindere mate aan ondersteunende sportparticipatie doet.

Literatuurlijst

- Becker, L. (2000). Effect Size [Online]. www.uv.es/~fiasnav/EffectSizeBecker.pdf
[Geraadpleegd 8 mei 2017]
- Boonstra, N. & Hermens, N. (2011). De maatschappelijke waarde van sport. Een literatuur review naar de inverdiene effecten van sport.
- CBS (1999). Eerste resultaten sportonderzoek: Actieve en passieve Sportparticipatie in Curaçao, Bonaire en St. Maarten.
- Cohen, J. (1988). Statistical power analysis for the behavioral sciences (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Lawrence Earlbaum Associates.
- de Greef, M. (2009). Het belang van bewegen voor onze gezondheid.
- Ministerie OWCS (2013). Sportbeleid Curaçao 2013-2017 Naar de sportieve Curacaose samenleving; Actief, Gezond en Patriottisch.
- UNESCO (2015). Revised International Charter of Physical Education, Physical Activity and sport. Retrieved from website of UNESCO 5 april 2017.

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS CURAÇAO

WTC-Building, Piscaderabay z/n | Willemstad | Curaçao

T: (+599-9) 839-2300

E: info@cbs.cw | www.cbs.cw

FB: [cbscur](https://www.facebook.com/cbscur)